

NOSTRA PARLA

N.º 16

Abril 1923

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Boters, 16, primer. — BARCELONA

ELS SANTS PATRONS DE CATALUNYA

Una prova de la difusió del sentiment nacionalista és el sentit general amb el qual s'escampa entre els catalans, sense distinció d'idees ni de tendències.

Aquest any, per exemple, els patriotes han celebrat amb esclat les Festes de Sant Jordi i de Nostra Dona de Montserrat. Aquest any, per primera vegada, l'Ajuntament de Barcelona ha declarat festa oficial la Diada del gloriós cavaller Sant Jordi, al qual la llegenda embolcalla amb l'auriola de la galania, del valor i de l'enardiment. Sabem que alguns despatxos i magatzems tancaren les portes el dia de Sant Jordi i deixaren que la dependència s'esplaiés i dignifiqués la festa. La Lliga Espiritual de Nostra Dona de Montserrat, baluart del catolicisme sincer, ha retut altrament esplendorós homenatge a la Patrona de Catalunya el dia de la seva festa.

Es evident que els Sants Patrons de Catalunya contitueixen, oimés d'un senyal religiós, un símbol patriòtic. La imatge de Nostra Dona de Montserrat restà molt temps abscondida en una cova a on fou trobada. Pastors humils i reverents devien eixoplugar-la allí per la temor de que una mà barroera pogués fer perillar la sacra imatge. Així la nostra idealitat patriòtica

ha hagut de restar reclosa dins del nostre cor, davant l'opressió grolleral i bruta de l'enemic. Així pugui un jorn nostre ideal trobar obertes de bat a bat les portes que fins ara li han estat closes. Altrament és ben simbòlica també la figura del gloriós Sant Jordi, l'alliberador de la donzella captiva, l'espordidor del drac. Aprenguem d'ell l'enardiment, la generositat i l'esperit de sacrifici—contra la por, l'avarícia i l'egoisme—per alliberar Catalunya, i aprenguem d'ell, també, a armar-nos ben armats abans d'entrar en la lluita a fi de que el nostre combat no sigui una exaltació xorca, sinó que el meni l'abrandament de la victòria.

R. NEGRE-BALET

CRONICA DE «NOSTRA PARLA»

LES «DIADES DE LA LLENGUA CATALANA»

Seguint el costum tradicional, la nostra entitat ha deixat d'organitzar Diades i Festes d'Homenatge a la Llengua Catalana durant el període electoral, per tal com podia semblar que *Nostra Parla* davallava de la situació en què sempre ha estat col·locada, allunyada de tot partidisme polític. Per aquest motiu, també, ha hagut de declinar els oferiments que li han estat fets per nuclis nacionalistes de diferents pobles que demanaven la cooperació de *Nostra Parla* per celebrar actes de propaganda nacionalista en vigílies d'eleccions. Perxò durant aquest mes solament s'ha celebrat una Diada de la Llengua el dia u a

PREMIA DE MAR

organitzada per la Delegació de *Nostra Parla* i l'«Associació Catalanista».

Abans, es ballaren sardanes davant l'estatge de la darrera entitat i en la seva grandiosa sala-teatre s'hi celebrà l'acte anunciat.

Va presidir-lo En Pere Màrtir Petit, tinent d'alcalde de Premià de Mar, En Salvador Rosselló i En Miquel Moneny, president i secretari de la Delegació nostrada, En Joan Rovira, representant del Círcol Catòlic, les senyorettes Josepa Bruguera i Josepa Franch, dels Pomells de Joventut de Premià de Mar, i altres personalitats locals.

Varen usar de la paraula En Pere Màrtir Petit, En Riera Puntí, Na Josepa Bertomeu, En Rafel Cardona i En Manuel Massó Llorens.

L'enorme concurrència que empenava el local s'entusiasmà amb els parlaments, interrompent-los sovint amb ovacions clamoroses. En acabar tothom a peu dret entonà el nostre himne nacional.

ELS JOCS FLORALS DE MOLLERUSA

A proposta de la Delegació de *Nostra Parla*, la Secció Catalana d'aquesta entitat acordà ofrenar un premi pels Jocs Florals de Mollerusa que han de celebrar-se el 15 de maig, trametent als seus organitzadors les obres completes de Mossèn Jacint Verdaguer, prevere.

OFRENA DE LA MANCOMUNITAT

L'Arxiu de la Mancomunitat de Catalunya ha tramès a la nostra entitat dotze exemplars del número de la revista «Le Feu», dedicat a Catalunya. No cal dir que regraciem el donatiu i que l'hem distribuït degudament.

UN NOU SETMANARI VALENCIANISTA

Els valencianistes, molts d'ells socis de la Secció Valenciana de *Nostra Parla*, han començat la publicació a València d'un setmanari nacionalista titulat «Pàtria Nova», del qual ens en han tramès nombrosos exemplars. Els agraïm la tramesa.

CONVITS

Nostra Parla ha estat invitada a la conferència que donà en Riera i Puntí al Foment Autonomista Català, a les festes organitzades pels estudiants amb motiu de la Diada de Sant Jordi, al recital de cançons populars cavalleresques donat a l'Ateneu Enciclopèdic Popular i a una reunió del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria per tractar de l'homenatge a Pep Ventura.

DELEGACIÓ DE TARREGA

La Junta Directiva de la Delegació de Tàrrrega ha quedat constituïda de la següent forma: Pau Olivé, president; Josep Elias, vice-president; Ramon Tassies, tesorero; Josep Serra, secretari; Lluís Agell, Jaume Vidal, Domènec Noró, Antoni Bonastre, Ramon Novell i Antoni Secanell, vocals.

NOTICIARI DE LES TERRES CATALANES

BALEARS

Ha estat publicada una extensa proclama a fi de crear una «Associació per a la cultura de Mallorca».

—Ha estat inaugurat un altar a la Verge de Montserrat a l'església dels caputxins, celebrant-se per tal motiu bellíssimes festes religioses.

CATALUNYA

El comitè organitzador del monument a l'apòstol de la sardana, en Pep Ventura, està rebent proves evidents de la bona acollida que ha tingut arreu de Catalunya la propaganda feta amb el fi esmentat.

—El benemèrit Orfeó Català va celebrar el primer dia del mes corrent una patriòtica festa en homenatge al mestre Millet.

—En Rafel Campalans va donar a Terrassa el primer diumenge del mes present la seva conferència sobre «Socialisme i Nacionalisme».

—El mateix dia en Manuel de Montoliu va explicar a Vilanova una importantíssima conferència tractant de «El Romanticisme del poeta Cabanyes». Fou força aplaudit.

—Seguint les tasques que realitza el nostre Ajuntament per el millorament de la cultura pàtria, han estat inaugurades recentment les escoles municipals del Guinardó.

—A Sant Feliu de Codines es va celebrar amb gran entusiasme el 6 d'aquest mes un míting de protesta contra la destitució de l'ajuntament de dita vila.

—Ha estat publicat el cartell anunciador dels Jocs Florals de Lleyda, dels quals hom espera el mateix èxit que els anys anteriors.

—El diumenge de Pasqua els Pomells de Joventut de Torroella de Montgrí feren diversos actes patriòtics commemorant llur fundació.

—El 14 del mes corrent, el doctor Riera i Puntí, de la Unió Catalanista, va donar una conferència sobre el tema «Actuació dels catalans d'Amèrica».

—La diada de Pasqua fou aprofitada per tots els Pomells de Joventut de Sant Feliu de Guixols per celebrar diverses festes patriòtiques, les quals assoliren un èxit esclatant.

—Al Casal Nacionalista de la Barceloneta hi donà el dia 12 una conferència en Josep Gual i Montardit, desenrotllant el tema «L'ànima dels pobles.»

—S'anuncia que aviat començarà a publicarse a Lleyda el diari «El Poble», redactat pels joves d'Acció Lleydatana.

—En Vallès i Pujals va donar al Palau de la Música Catalana el dijous, dia 19, una conferència tractant de la «*Unidad nacional* i el separatisme.»

—L'Acadèmia de Cultura Catalana de la Congregació de la Immaculada i Sant Lluís Gonçaga ha organitzat un curset de cinc conferències sobre el tema «L'ortografia i la sintaxi catalanes—La depuració del llenguatge», que aniran a càrrec del vice-president de la nostra entitat.

—El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, de nostra ciutat, va celebrar el diumenge dia 8 importants festes en commemoració del XXe aniversari de la seva fundació, obtenint un èxit ben falaguer.

—Han tingut lloc a diversos punts de la nostra terra actes de protesta per les vexacions governatives durant el període preparatori de les eleccions.

—El 17 del corrent donà una conferència en Josep Maria Pou i Sabater al Centre Català de Sabadell, dissertant sobre el tema «El problema obrer vist per un nacionalista».

—La Unió Jurídica Catalana ha protestat enèrgicament pel fet d'haver estat nomenats tinentes fiscals de Girona i Lleyda dos senyors que desconeixen en absolut el dret, la llengua i la manera d'ésser dels catalans.

—El dia 20 i en mig de gran entusiasme es celebrà a Badalona un míting de protesta per la suspensió de l'ajuntament de dita ciutat i per les vexacions de què són objecte els badalonins per part del govern espanyol amb tal d'evitar el triomf d'en Trias a les properes eleccions.

—El diumenge dia 22 tingué lloc a Falset una festa patriòtica amb motiu de la benedicció de la senyera de l'Orfeó Falsetà.

—Suplint l'absència d'En Joan Vidal Salvó, el qual tenia anunciada una conferència al Casal Nacionalista Guinardorenc, en Manuel Reñaga va donar el 22 una conferència a dit Casal en commemoració de la Diada del gloriós cavaller Sant Jordi.

—El dia 23 del corrent i regnant gran entusiasme celebraren els nostres estudiants un míting d'afirmació patriòtica. Parlaren N^o Octavi Saltor, En Rovira i Virgili, En Rafel Campalans, l'Isern Dalmau, En Roig i Pruna i En Ventura Gassol, essent tots força ovacionats.

—Tant a la nostra ciutat com als demés llocs de Catalunya enguany ha estat celebrada amb molta animació la festa del nostre patró Sant Jordi.

—En Duran i Ventosa va donar el dia 24 una conferència a la Societat Barcelonina d'Amics de la Instrucció, tractant el tema «La cultura i l'acció dels polítics».

—Molt aviat començaran els treballs per emplaçar a Tarragona un monument al nostre gran rei, En Jaume I.

—L'Orfeó Gracienc ha organitzat un acte d'homenatge al nostre excels poeta N'Angel Guimerà.

—Cal remarcar l'actitud heroica del governador de Tarragona en retornar un escrit del Sindicat Agrícola i Caixa d'Estalvi d'Espuga de Francolí pel sol fet d'ésser redactat en llengua catalana.

—El senyor Massó i Llorens, distingit company nostre de Consell Directiu, va donar recentment a la sala del Centre Autonomista de Dependents del Comerç, de Reus, una patriòtica conferència que fou acollida amb sorolloses ovacions.

—Les eleccions per a diputats han estat un èxit per a les candidatures nacionalistes. Cal esperar que els novells diputats treballaran per la prompta solució del problema de Catalunya.

ROSSELLÓ

El Casal Català de Perpinyà, que té per finalitat aplegar els 12.000 catalans emigrats que allí resideixen, ha llençat una crida apel·lant al patriotisme dels catalans i demanant que contribueixin a la subscripció oberta per dotar d'un edifici propi al dit Casal Català.

—Segueixen amb gran èxit els aplecs sardanístics al Casal Català de Perpinyà.

—«L'Eveil Catalan» continua publicant interessants cròniques del moviment nacionalista català, obres d'autors rossellonesos i una galeria de catalans il·lustres contemporanis.

—S'espera amb gran entusiasme la visita que té promesa a Perpinyà l'Orfeó de Sabadell.

—«La Tramontana» publica versos d'autors rossellonesos i unes normes ortogràfiques.

VALENCIA

En el Centre de Cultura Valenciana, l'arxiver municipal senyor Vives Liern llegí un admirable treball sobre el següent tema: «El penó de les reials proclamacions de València. La seva importància en la guerra de 1808». Aquestes quartilles no són sols un recull erudit: són alhora un crit de protesta contra la dominació castellana.

—Amb motiu de l'aniversari de Sant Vicens Ferrer, es feren les predicacions religioses en llengua valenciana. Especialment don Just Martínez, que predicà a l'església dels Sants Joans, féu una fortíssima defensa del nostre idioma contra tots els atacs dels mals valencians.

—Les eleccions... Hom les esmenta perquè sí. Lluitaren republicans i

monàrquics. Però cap d'ells s'ha preocupat de dir al poble que l'acta l'aprofitaria per defensar els nostres drets nacionals. És clar que si ho haguessin dit no els haguérem cregut.

—S'ha publicat «El Crit de la Muntanya». En aquest nombre s'ha començat de parlar del proper aplec d'estiu a Vilarreal. Es discutiran temes relacionats amb els nostres interessos econòmics i no cal dir amb els interessos espirituals de València.

—També s'ha publicat el setmanari valencianista «Pàtria Nova».

EXPANSIÓ CATALANA

ARGENTINA

Joan Torrendell ha publicat articles donant a conèixer les coses de Catalunya, en diferents números de «La Nación», de Buenos Aires.

FRANÇA

«La Revue Musicale» publica un llarg treball consagrat a Felip Pedrell, signat per Manuel de Falla.

—Els músics catalans Ricard Vinyes i Emili Pujol triomfen a París, en la seva *tournee* remarcable.

—Valery Larbaud, el conegut prosista francès, ha vingut a Barcelona per donar-hi tres conferències i alhora estrenyar els llaços d'amistat amb Catalunya.

—J. Ferran i Mayoral, a la «Revue de Philosophie» publica un important estudi crític sobre «La Psychologie contemporaine».

—Mr. Dresch, rector de la Universitat de Tolosa, ens ha visitat i prodigat paraules d'encoratjament patriòtic per l'obra cultural nostrada.

—Albert Schneeberger ha donat dues conferències sobre literatura catalana. La primera a l'Associació d'Antics Alumnes de l'Escola Municipal de Turgot, on es reuneixen multitud d'obriers. L'altre formà part dels «Dilluns de Literatura Estrangera» que Alexandre Mercereau organitza al «Camaleón».

—Al Palau de la Mancomunitat es troba instal·lada una exposició del llibre francès contemporani.

—«Mercure de France» homenatja el nom de Costa i Llobera i es refereix al número extraordinari de «Le Feu».

—Iwan Goll, l'avantguardista poeta alsacià, ha publicat una antologia

mundial. S'intitula «Les cinc continents». Catalunya hi és representada per unes traduccions fetes per M. Albert Schneeberger.

—«La Revue du Beau et du Vrai» s'ocupa de l'obra del pintor català J. Biosca.

—«Le Travail», de Tolosa, òrgan oficial d'Oc, publica el primer d'una sèrie d'articles comentant el llibre «Evolució de la Poesia Catalana» d'En Joan Arús, signat per M. Jean Paul Régis.

—A la «Chorale Déodat de Severac», de Tolosa, el mestre Borgunyó i En Santa Sagrera, del Conservatori de l'Ateneu Igualadí, hi donaren una audició de música catalana.

ITALIA

«Le opere e i Giorni», de Gènova, publica una bella col·lecció d'epígrames d'En López Picó traduïts per Cesarino Giardini.

—Una pelegrinació teresiana de catalans ha anat a Itàlia, visitant el Sant Pare i alhora expandint al seu pas la ideologia dels seus romeus.

—Fr. Agostino Gemelli, professor de psicologia experimental a la Universitat de Milà, ha donat a Barcelona un cicle de conferències.

—«Fantasma», de Nàpols, continua publicant coses catalanes, algunes d'elles traduïdes per Marius Garea.

—Giuseppe Ravegnani, en el darrer número de «Giornale di Poesia», de Varese, anuncia la imminent publicació d'una col·lecció de poetes estrangers contemporanis, entre els quals n'hi hauran de catalans.

—«Italianità» insereix en un dels seus darrers números «L'Orto», d'Alfons Maseras. La traducció és feta per Marius Garea.

MEXIC

—«El Libro y el Pueblo», òrgan oficial del Departament de Biblioteques del Ministeri d'Educació, reproduïx un article de «L'Heraldo d'Hamburg» sobre la poesia catalana.